

PARTICULIERE BOSBOUW IN 2001: MINDER OMZET, GELIJKBLIJVEND RESULTAAT*Martien Voskuilen*

Het particuliere bosbouwbedrijf heeft het jaar 2001 afgesloten met ongeveer hetzelfde bedrijfsresultaat als in het voorgaande jaar. De opbrengsten dekten driekwart van de kosten. Zowel de opbrengsten als de kosten zijn vrij sterk gedaald. Dit kwam vooral omdat er veel minder gesubsidieerde werkzaamheden zijn uitgevoerd op basis van de 'Regeling effectgerichte maatregelen'¹. De houtopbrengst kwam in 2001 uit op 42 euro per hectare, de laagste opbrengst ooit.

Opbrengsten

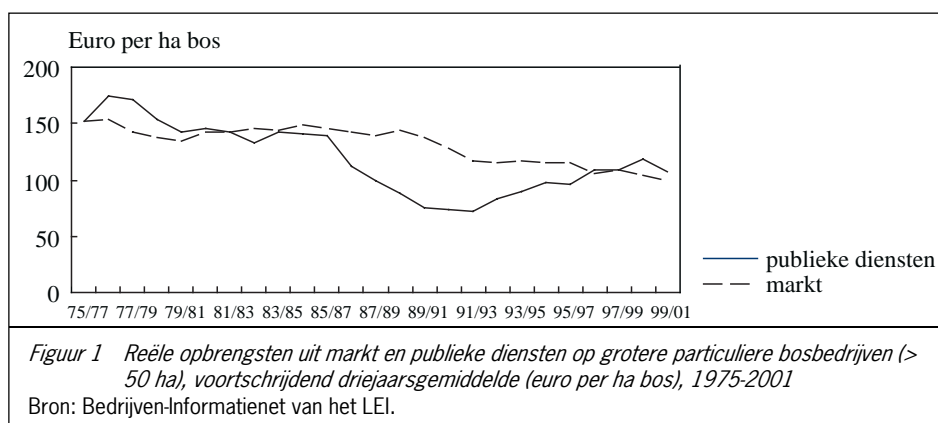
De particuliere boseigenaar behaalde uit marktactiviteiten, verkoop van hout en overige opbrengsten (zoals verhuur van jachtrechten en recreatieve diensten), in 2001 een gemiddelde opbrengst van 77 euro per hectare bos. Voor de diensten met een publiek karakter, waaronder de instandhouding van natuur en openstelling van het bos, ontving hij 88 euro per hectare bos (tabel 1) ofwel ruim de helft van de totale opbrengsten uit het bos. In het afgelopen decennium is het aandeel van de opbrengsten uit publieke diensten op de totale opbrengsten vrij sterk gestegen (figuur 1) De houtopbrengst daalde in 2001 door lagere prijzen voor op stam verkocht hout. Het houtoogstvolume is in het afgelopen decennium gedaald en lijkt zich na 1996 op een zeer laag niveau te stabiliseren. De houtprijzen zijn in deze periode niet zoveel veranderd, maar er is wel een licht dalende trend.

Tabel 1 Bedrijfsresultaten (euro per ha) particuliere bosbedrijven (> 5 ha), 1999-2001

	1999	2000	2001
Opbrengsten, totaal	178	191	164
Hout	51	45	42
Publieke diensten	91	111	88
Overig	37	35	35
Kosten, totaal a)	225	251	220
Loon berekend (eigenaar, vrijwilligers)	39	39	37
Loon werknemers (betaalde lonen)	38	43	43
Werk door derden	86	106	77
Verzekeringen/heffingen	29	29	31
Overig	34	35	32
Bedrijfsresultaat	-47	-59	-56
Opbrengsten-kostenverhouding (%)	79	76	75
Inkomen uit bosbedrijf	-8	-21	-19

a) Exclusief rentekosten voor het in grond en opstanden geïnvesteerde vermogen.
Bron: Bedrijven-Informatienet van het LEI.

¹ De 'Regeling effectgerichte maatregelen' komt voort uit het Overlevingsplan Bos en Natuur en is gericht op het uitvoeren van maatregelen in bossen en natuurterreinen waar problemen zijn met verzuring, verdroging en vermessing. Het doel van de regeling is om deze problemen te verminderen of ongedaan te maken.

Kosten

De kosten zijn na een sterke stijging in 2000, in 2001 weer gedaald tot het niveau van 1999 (tabel 1). Er werden veel minder werkzaamheden verricht op basis van de 'Regeling effectgerichte maatregelen'. Verder namen de kosten voor bosverjonging af. Deze kosten fluctueren echter over de jaren, maar de trend is dalend. De grootste kostenposten zijn berekende en betaalde lonen (36% van de totale kosten in 2001) en werk door derden (35%).

Bedrijfsresultaat en inkomen uit bosbedrijf

Gemiddeld leed het Nederlandse particuliere bosbedrijf met meer dan 5 ha bos in 2001 een verlies van 56 euro per hectare, vrijwel evenveel als het jaar daarvoor. Ten opzichte van 1999 is het verlies met bijna 10 euro per hectare toegenomen (tabel 1). Driekwart van de kosten die de particuliere bosbedrijven in 2001 maakten, werd goedge maakt door opbrengsten, ongeveer gelijk aan het gemiddelde van de afgelopen tien jaar (77%). Op de grotere particuliere bosbedrijven (meer dan 50 ha bos) lag het verlies op 17 euro per hectare bos, tegen 14 euro in het voorgaande jaar. De opbrengsten op deze bedrijven dekten ongeveer 90% van de kosten. Dat wijkt maar weinig af van het gemiddelde in de jaren negentig (93%).

Het inkomen uit het bosbedrijf - de beloning voor de eigenaar voor risico, management, arbeid en eigen vermogen - was op het gemiddelde particuliere bosbedrijf in 2001 negatief (19 euro per hectare). Op de bedrijven groter dan 50 ha resteerde zowel in 2000 als in 2001 geen inkomen uit bosbedrijf.

Alleen grote bedrijven met meer dan 250 ha bos weten doorgaans uit de rode cijfers te blijven. Op die bedrijven zijn de overheadkosten per hectare lager en de (hout)opbrengsten per hectare wat hoger. In 2001 behaalden deze bedrijven een positief bedrijfsresultaat van 13 euro per hectare, tegen 21 euro in 2000 en 40 euro per hectare in 1999. Het inkomen uit het bosbedrijf lag in deze jaren bijna 10 euro per hectare hoger. Overigens heeft slechts 2% van de particuliere bosbedrijven meer dan 250 ha bos.